

[Příkaz **restart** zapomene všechno, co jsme provedli od startu programu Maple

[> **restart;**

[>

Seznam

je usporádaný a jeho prvky se mohou opakovat

[> **[1,2,2,1];**

[1, 2, 2, 1]

[Počet prvků seznamu nám vrátí funkce **nops**

[> **nops(%);**

[**nops([]);**

[4

[0

[Právě na seznamech spočívá schopnost programů pro symbolické manipulace reprezentovat !

[> **Y:=whattype(a+b*c+d);**
X:=convert(a+b*c+d,list);
nops(X);
Y(op(X));

[$Y := +$

[$X := [a, b c, d]$

[3

[$a + b c + d$

[Protože víme že jde o součet, poslední řádek jsme také mohli zapsat jako

[> **`+`(op(X));**

[$a + b c + d$

[Vnořené seznamy jsou také možné

[> **[1,[2,[3,[4,5]]]];**

[1, [2, [3, [4, 5]]]]

[Tak lze nahradit chybějící typ struktura/záznam

[> **["Markéta Lazarová",162,1967,"vláčil, František", 1924, 1999];**
["Marketa Lazarova", 98, 1966, ["Vlacil, Frantisek", 1929, 1999]]

Množina

[> **Y:={1,2,2,1};**

[$Y := \{1, 2\}$

[Opakující se prky se vyřadí.

[> **{1,2,3} union {2,3,4};**
{1,2,3} intersect {2,3,4};
{1,2,3} minus {2,3,4};

[{ 1, 2, 3, 4 }

[{ 2, 3 }

[{ 1 }

Indexace []

```

> x[2];
          p q
> y[2];
          2
> op;
          op
> op(x);
          a, b c, d
> op(y);
          1, 2
> convert(x, set) = {op(x)};
convert(y, list) = [op(y)];
          {a, d, b c} = {a, d, b c}
          [1, 2] = [1, 2]

```

Práce se seznamy

```

> x;
          [a, b c, d]
> x[2]:=p*q;
          X2 := p q
> x;
          [a, p q, d]
> x[1..2]; # ubrání posledního
          [a, p q]
> [op(x), m*n]; # přidání na konec
          [a, p q, d, m n]
> [-1, op(x)]; # přidání na začátek list
          [-1, a, p q, d]
> subsop(4=0, 8=0, [seq(i, i=0..10)]);
          [0, 1, 2, 0, 4, 5, 6, 0, 8, 9, 10]
>
>

```

Funkce " -> "

Uvidíme časem, že jde o užitečnou zkratku

(Pokud má funkce provádět sekvenci příkazů, musíme ji deklarovat jinak, viz příště)

```

> F:=x->x^2;
          F := x → x2
> F(1);
          1
> F(t);
          t2

```

Můžeme deklarovat funkci více proměnných, pokud jejich seznam dáme do závorek,
navíc máme k dispozici **if** s významem podobným ? v C.

Složitější funkce budeme již explicitně psát jako G:=proc (...) end;

```
> G:=(x,y) -> x*y;
G:=(x,y) → xy
```

```
> G:=(x,y) -> if (x>0) then y else -y fi;
G := proc(x,y) option operator, arrow; if 0 < x then y else -y fi end
```

```
> G(0,b);
-b
```

map

Zobrazení seznamu či množiny

```
> map(u->1/(u^2+1), [a,b,c]);

$$\left[ \frac{1}{a^2 + 1}, \frac{1}{b^2 + 1}, \frac{1}{c^2 + 1} \right]$$

```

Následuje ukázka použití výše uvedených operací

```
> X:=1/2*ln((-2*a+sqrt(rho^2+(z+a)^2)+sqrt(rho^2+(z-a)^2))/(2*a+sqrt(rho^2+(z+a)^2)+sqrt(rho^2+(z-a)^2)));
X := \frac{1}{2} \ln \left( \frac{-2 a + \sqrt{\rho^2 + z^2 + 2 z a + a^2} + \sqrt{\rho^2 + z^2 - 2 z a + a^2}}{2 a + \sqrt{\rho^2 + z^2 + 2 z a + a^2} + \sqrt{\rho^2 + z^2 - 2 z a + a^2}} \right)
```

```
> series(X,a):
Y:=(convert(%,polynom)):
whattype(Y):
Y:=convert((Y),list):
map(factor,Y);
```

$$+ \\ \left[-\frac{a}{\sqrt{\rho^2 + z^2}}, \frac{1}{6} \frac{(\rho^2 - 2 z^2) a^3}{(\rho^2 + z^2)^{(5/2)}}, 0, -\frac{1}{40} \frac{(3 \rho^4 - 24 \rho^2 z^2 + 8 z^4) a^5}{(\rho^2 + z^2)^{(9/2)}} \right]$$

>

Tabulky

Pokud nějaký symbol není ani pole ani množina, vznikne přiřazením do jeho složky **tabulka**, kde se pamatuje, které hodnoty jsou obsazeny a jakou hodnotou

```
> T[-1]:=Nic;
T_{-1} := Nic
```

```
> T;
T
```

```
> T[0];
T_0
```

```
> T[-1];
Nic
```

Index nemusí být vůbec číslo

```
> T[Praha]:=27.3;
```

$$T_{Praha} := 27.3$$

Co je **T** zač zjistíme výpisem **op(T)**

> **op(T)** ;

table([

Praha = 27.3

-1 = *Nic*

])

>

>

Rovnice a nerovnice rhs, lhs, evalb

> **a=b**;

$$a = b$$

> **a>b**;

$$b < a$$

> **evalb(%)** ;

$$b - a < 0$$

> **subs(a=3, b=4, %)** ;

$$1 < 0$$

> **evalb(%)** ;

$$\text{false}$$

> **rhs(a>b)** ;

$$a$$

> **lhs(a>b)** ;

$$b$$

>

seq

> **seq(i, i=1..10)** ;

$$1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10$$

> **seq(Int(sin(x)^i, x) = combine(int(sin(x)^i, x)), i=1..4)** ;

$$\int \sin(x) dx = -\cos(x), \int \sin(x)^2 dx = -\frac{1}{4} \sin(2x) + \frac{1}{2}x,$$

$$\int \sin(x)^3 dx = -\frac{3}{4} \cos(x) + \frac{1}{12} \cos(3x), \int \sin(x)^4 dx = \frac{1}{32} \sin(4x) - \frac{1}{4} \sin(2x) + \frac{3}{8}x$$

> **rhs(%[3])** ;

$$-\frac{3}{4} \cos(x) + \frac{1}{12} \cos(3x)$$

>

\$

> **[1\$10]** ;

$$[1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1]$$

>

```

> simplify(exp(x^2)*diff(exp(-x^2),x      $    10));
          -30240 + 302400 x2 - 403200 x4 + 161280 x6 - 23040 x8 + 1024 x10
> i$i=1..3;
           1, 2, 3
> $4..8,$104..108;
           4, 5, 6, 7, 8, 104, 105, 106, 107, 108

```

Pole

představují to, co jsme si zvykli nazývat polem třeba v Pascalu

```

> array(1..4);
           [?1, ?2, ?3, ?4]
> X:=array(1..4); # ejhle rozdíl!
           X := array(1 .. 4, [ ])
> X[1]:=1;
           X1 := 1
> X[2]:=2;
           X2 := 2
> X[3]:=4;
           X3 := 4
> X[4]:=8;
           X4 := 8

```

Mohli jsme si ale ušetřit trochu psaní a hodnoty pole zadat v rámci deklarace

```

> W:=array(1..4,[1,2,4,8]);
           W := [1, 2, 4, 8]

```

Následující dva řádky ukáží,

```

> X;
           X
> W;
           W
> eval(X);
           [1, 2, 4, 8]
> eval(W);
           [1, 2, 4, 8]

```

```

> X[5]:=1;
Error, 1st index, 5, larger than upper array bound 4
> Y[5]:=1;

```

```

           Y5 := 1
> Y;
           Y
> eval(Y);
table([
      5 = 1

```

```

    ])
]
>

```

Matice

```

> A:=array(1..3,1..3,[[0,0,1],[0,1,0],[1,0,0]]);
X:=array(1..3,[1,2,3]);

```

$$A := \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$X := [1, 2, 3]$$

```

> A&*X;

```

$$A \&* X$$

```

> evalm(A&*X);

```

$$[3, 2, 1]$$

```

> det(A);

```

$$\det(A)$$

Jaktož neumí determinant ?

```

> with(linalg);
> det(A);

```

$$A := \begin{bmatrix} 1 & \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} & \frac{1}{6} & \frac{1}{7} & \frac{1}{8} \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} & \frac{1}{6} & \frac{1}{7} & \frac{1}{8} & \frac{1}{9} \\ \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} & \frac{1}{6} & \frac{1}{7} & \frac{1}{8} & \frac{1}{9} & \frac{1}{10} \\ \frac{1}{4} & \frac{1}{5} & \frac{1}{6} & \frac{1}{7} & \frac{1}{8} & \frac{1}{9} & \frac{1}{10} & \frac{1}{11} \\ \frac{1}{5} & \frac{1}{6} & \frac{1}{7} & \frac{1}{8} & \frac{1}{9} & \frac{1}{10} & \frac{1}{11} & \frac{1}{12} \\ \frac{1}{6} & \frac{1}{7} & \frac{1}{8} & \frac{1}{9} & \frac{1}{10} & \frac{1}{11} & \frac{1}{12} & \frac{1}{13} \\ \frac{1}{7} & \frac{1}{8} & \frac{1}{9} & \frac{1}{10} & \frac{1}{11} & \frac{1}{12} & \frac{1}{13} & \frac{1}{14} \\ \frac{1}{8} & \frac{1}{9} & \frac{1}{10} & \frac{1}{11} & \frac{1}{12} & \frac{1}{13} & \frac{1}{14} & \frac{1}{15} \end{bmatrix}$$

```

> det(A);

```

$$\frac{1}{365356847125734485878112256000000}$$

Cykly

Když máme pole, potřebujeme cykly. Syntaxe je ale bohužel katastrofální:

```

> for i from 1 to 4 do
  X[i]:=2^(i-1);
od;
X1 := 1
X2 := 2
X3 := 4
X4 := 8

> for i in [1,2,3,4] do
  print( i );
od;
1
2
3
4

> for i in [$4..8,$104..108] do
  print (i);
od;
4
5
6
7
8
104
105
106
107
108

```

Středníky a dvojtečky v cyklech:

```

> for i from 1 to 4 do
  X[i]:=2^(i-1);
od;
> for i from 1 to 4 do
  X[i]:=2^(i-1):
od;
X1 := 1
X2 := 2
X3 := 4
X4 := 8

> for i from 1 while i^2<100 do
  print(i);
od;

```

```

1
2
3
4
5
6
7
8
9

> while i<200 do
  i := i*2;
od;
      i := 20
      i := 40
      i := 80
      i := 160
      i := 320

>

[> Spojování jmen

> x.1;
      X1

> cat(x,1);
      X1

> F:=4;
      F := 4

> F.1;
      F1

> cat(F,1);
      41

> sum(a.i*x^i,i=0..4);
Error, (in sum) summation variable previously assigned,
argument evaluates to, 5 = 0 .. 4                                         second
Chyba!! proměnná i má přiřazenou hodnotu, takže ...
> sum(a.i*x^i,'i'=0..4);
      5 a5 x5

To taky není co bychom chtěli
> sum('a.i*x^i','i'=0..4);
      a0 + a1 x + a2 x2 + a3 x3 + a4 x4

Tento postup je důležitý když chceme zkonstruovat polynom vyššího řádu
> N:=8;
      N := 8

> F:=sum('a.i*x^i','i'=0..N);

```

$$F := a0 + a1 x + a2 x^2 + a3 x^3 + a4 x^4 + a5 x^5 + a6 x^6 + a7 x^7 + a8 x^8$$

> **ERR:=int((F-sin(x))^2, x=0..2*Pi);**

$$\begin{aligned} ERR := & -20160 a7 \pi + \frac{8192}{13} a6^2 \pi^{13} + 13440 a7 \pi^3 - 2688 a7 \pi^5 + \frac{1024}{5} a1 a8 \pi^{10} \\ & + 64 a1 a6 \pi^8 + \frac{64}{3} a0 a5 \pi^6 + \frac{16384}{13} a5 a7 \pi^{13} + \frac{4096}{11} a2 a8 \pi^{11} + 64 a2 a5 \pi^8 \\ & + \frac{32768}{15} a7^2 \pi^{15} + \frac{2048}{11} a5^2 \pi^{11} + \frac{131072}{17} a8^2 \pi^{17} + 4 a1 \pi + 8 a1 a2 \pi^4 + \frac{64}{5} a0 a4 \pi^5 \\ & + 8 a0 a3 \pi^4 + \frac{128}{7} a3^2 \pi^7 + \frac{512}{9} a4^2 \pi^9 + \frac{8}{3} a1^2 \pi^3 + \frac{32}{5} a2^2 \pi^5 + 2 a0^2 \pi + 16 a3 \pi^3 - 24 a3 \pi \\ & + 8 a2 \pi^2 + 32 a4 \pi^4 - 96 a4 \pi^2 + \frac{16}{3} a0 a2 \pi^3 + 4 a0 a1 \pi^2 + 64 a3 a4 \pi^8 + \frac{256}{7} a2 a4 \pi^7 \\ & + \frac{64}{3} a2 a3 \pi^6 + \frac{64}{3} a1 a4 \pi^6 + \frac{64}{5} a1 a3 \pi^5 + \frac{16384}{7} a6 a7 \pi^{14} + \frac{1024}{5} a2 a7 \pi^{10} + 64 a0 a7 \pi^8 \\ & + \frac{1024}{9} a3 a5 \pi^9 + \frac{1024}{5} a3 a6 \pi^{10} + \frac{65536}{15} a6 a8 \pi^{15} + \frac{1024}{9} a2 a6 \pi^9 + \frac{1024}{9} a1 a7 \pi^9 \\ & + \frac{256}{7} a1 a5 \pi^7 + \frac{2048}{3} a4 a7 \pi^{12} + \frac{4096}{11} a4 a6 \pi^{11} + \frac{16384}{13} a4 a8 \pi^{13} + \frac{1024}{9} a0 a8 \pi^9 \\ & + \frac{256}{7} a0 a6 \pi^7 + \frac{2048}{3} a5 a6 \pi^{12} + \frac{4096}{11} a3 a7 \pi^{11} + \frac{1024}{5} a4 a5 \pi^{10} + \frac{2048}{3} a3 a8 \pi^{12} \\ & + \frac{16384}{7} a5 a8 \pi^{14} + 8192 a7 a8 \pi^{16} - 960 a6 \pi^4 + 512 a8 \pi^8 - 161280 a8 \pi^2 + 53760 a8 \pi^4 \\ & - 7168 a8 \pi^6 + 64 a5 \pi^5 - 320 a5 \pi^3 + 480 a5 \pi + 256 a7 \pi^7 + \pi + 128 a6 \pi^6 + 2880 a6 \pi^2 \end{aligned}$$

funkce **seq** mi neschválí ani 'i' , takže musím

> **i:='i';**

$i := i$

> **Nezn:={seq(a.i,i=0..N)};**

$Nezn := \{a6, a8, a5, a7, a0, a4, a1, a2, a3\}$

> **Rov:={seq(diff(ERR,a.i),i=0..N)};**

>

$$\begin{aligned} Rov := & \left\{ \frac{16384}{13} a6 \pi^{13} + 64 a1 \pi^8 + \frac{16384}{7} a7 \pi^{14} + \frac{1024}{5} a3 \pi^{10} + \frac{65536}{15} a8 \pi^{15} + \frac{1024}{9} a2 \pi^9 \right. \\ & + \frac{4096}{11} a4 \pi^{11} + \frac{256}{7} a0 \pi^7 + \frac{2048}{3} a5 \pi^{12} - 960 \pi^4 + 128 \pi^6 + 2880 \pi^2, -20160 \pi + 13440 \pi^3 \\ & - 2688 \pi^5 + \frac{16384}{13} a5 \pi^{13} + \frac{65536}{15} a7 \pi^{15} + \frac{16384}{7} a6 \pi^{14} + \frac{1024}{5} a2 \pi^{10} + 64 a0 \pi^8 \\ & + \frac{1024}{9} a1 \pi^9 + \frac{2048}{3} a4 \pi^{12} + \frac{4096}{11} a3 \pi^{11} + 8192 a8 \pi^{16} + 256 \pi^7, \frac{1024}{5} a1 \pi^{10} + \frac{4096}{11} a2 \pi^{11} \\ & \left. + \frac{262144}{17} a8 \pi^{17} + \frac{65536}{15} a6 \pi^{15} + \frac{16384}{13} a4 \pi^{13} + \frac{1024}{9} a0 \pi^9 + \frac{2048}{3} a3 \pi^{12} + \frac{16384}{7} a5 \pi^{14} \right\} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& + 8192 a7 \pi^{16} + 512 \pi^8 - 161280 \pi^2 + 53760 \pi^4 - 7168 \pi^6, \frac{64}{3} a5 \pi^6 + \frac{64}{5} a4 \pi^5 + 8 a3 \pi^4 \\
& + 4 a0 \pi + \frac{16}{3} a2 \pi^3 + 4 a1 \pi^2 + 64 a7 \pi^8 + \frac{1024}{9} a8 \pi^9 + \frac{256}{7} a6 \pi^7, \frac{1024}{5} a8 \pi^{10} + 64 a6 \pi^8 \\
& + 4 \pi + 8 a2 \pi^4 + \frac{16}{3} a1 \pi^3 + 4 a0 \pi^2 + \frac{64}{3} a4 \pi^6 + \frac{64}{5} a3 \pi^5 + \frac{1024}{9} a7 \pi^9 + \frac{256}{7} a5 \pi^7, \\
& \frac{4096}{11} a8 \pi^{11} + 64 a5 \pi^8 + 8 a1 \pi^4 + \frac{64}{5} a2 \pi^5 + 8 \pi^2 + \frac{16}{3} a0 \pi^3 + \frac{256}{7} a4 \pi^7 + \frac{64}{3} a3 \pi^6 \\
& + \frac{1024}{5} a7 \pi^{10} + \frac{1024}{9} a6 \pi^9, 8 a0 \pi^4 + \frac{256}{7} a3 \pi^7 + 16 \pi^3 - 24 \pi + 64 a4 \pi^8 + \frac{64}{3} a2 \pi^6 \\
& + \frac{64}{5} a1 \pi^5 + \frac{1024}{9} a5 \pi^9 + \frac{1024}{5} a6 \pi^{10} + \frac{4096}{11} a7 \pi^{11} + \frac{2048}{3} a8 \pi^{12}, \frac{64}{5} a0 \pi^5 + \frac{1024}{9} a4 \pi^9 \\
& + 32 \pi^4 - 96 \pi^2 + 64 a3 \pi^8 + \frac{256}{7} a2 \pi^7 + \frac{64}{3} a1 \pi^6 + \frac{2048}{3} a7 \pi^{12} + \frac{4096}{11} a6 \pi^{11} + \frac{16384}{13} a8 \pi^{13} \\
& + \frac{1024}{5} a5 \pi^{10}, \frac{64}{3} a0 \pi^6 + \frac{16384}{13} a7 \pi^{13} + 64 a2 \pi^8 + \frac{4096}{11} a5 \pi^{11} + \frac{1024}{9} a3 \pi^9 + \frac{256}{7} a1 \pi^7 \\
& + \frac{2048}{3} a6 \pi^{12} + \frac{1024}{5} a4 \pi^{10} + \frac{16384}{7} a8 \pi^{14} + 64 \pi^5 - 320 \pi^3 + 480 \pi \}
\end{aligned}$$

>

> **Res:=solve(Rov,Nezn);**

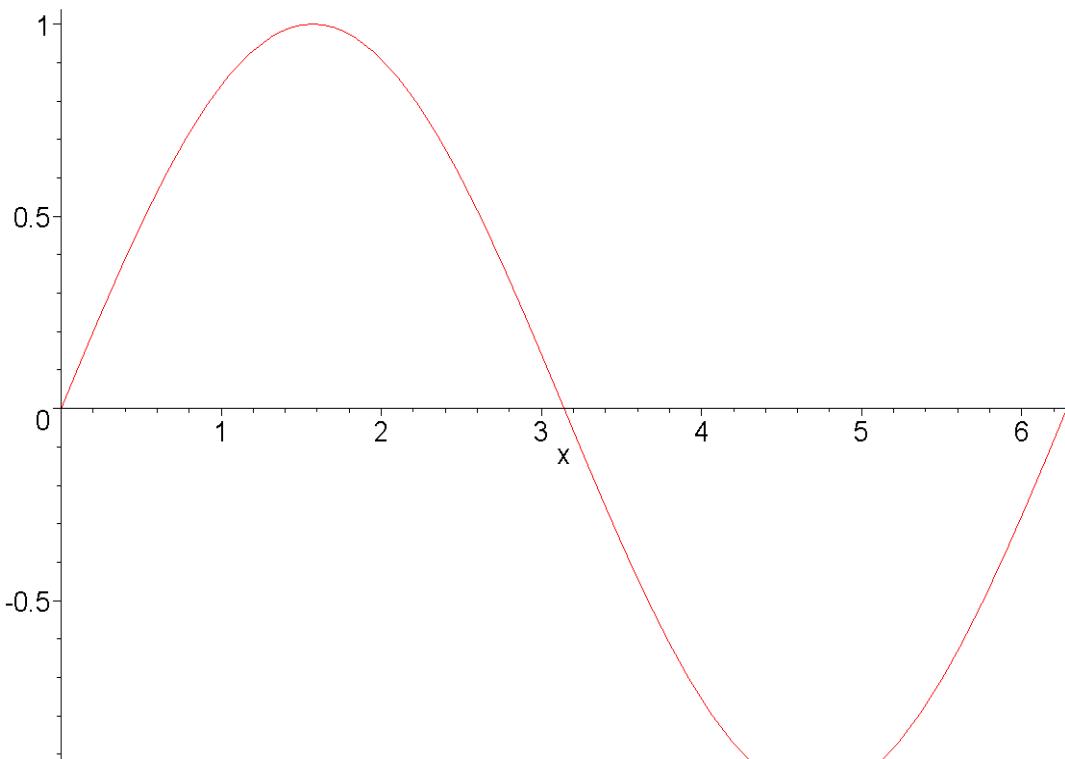
$$\begin{aligned}
Res := & \{ a5 = -\frac{63063}{8} \frac{17145 \pi^2 + \pi^6 - 375 \pi^4 - 133650}{\pi^{12}}, \\
a6 = & \frac{45045}{16} \frac{\pi^6 - 378 \pi^4 + 17325 \pi^2 - 135135}{\pi^{13}}, a7 = -\frac{6435}{16} \frac{\pi^6 - 378 \pi^4 + 17325 \pi^2 - 135135}{\pi^{14}}, \\
a8 = 0, a4 = & \frac{45045}{8} \frac{2 \pi^6 - 735 \pi^4 + 33390 \pi^2 - 259875}{\pi^{11}}, \\
a2 = & \frac{3465}{2} \frac{2 \pi^6 - 654 \pi^4 + 28665 \pi^2 - 221130}{\pi^9}, \\
a3 = & -\frac{17325}{2} \frac{-353 \pi^4 + \pi^6 + 15834 \pi^2 - 122850}{\pi^{10}}, \\
a1 = & -315 \frac{2 \pi^6 - 561 \pi^4 + 23595 \pi^2 - 180180}{\pi^8}, a0 = 9 \frac{30030 \pi^2 + 4 \pi^6 - 770 \pi^4 - 225225}{\pi^7} \}
\end{aligned}$$

> **F.N:=subs(Res,F);**

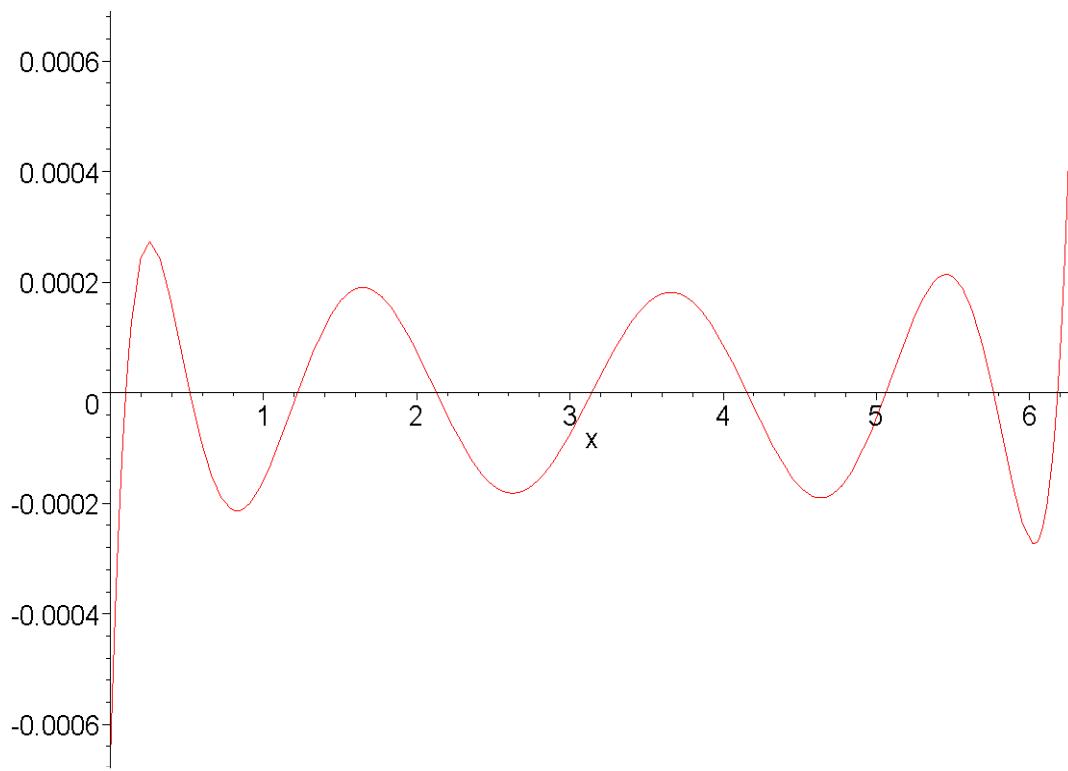
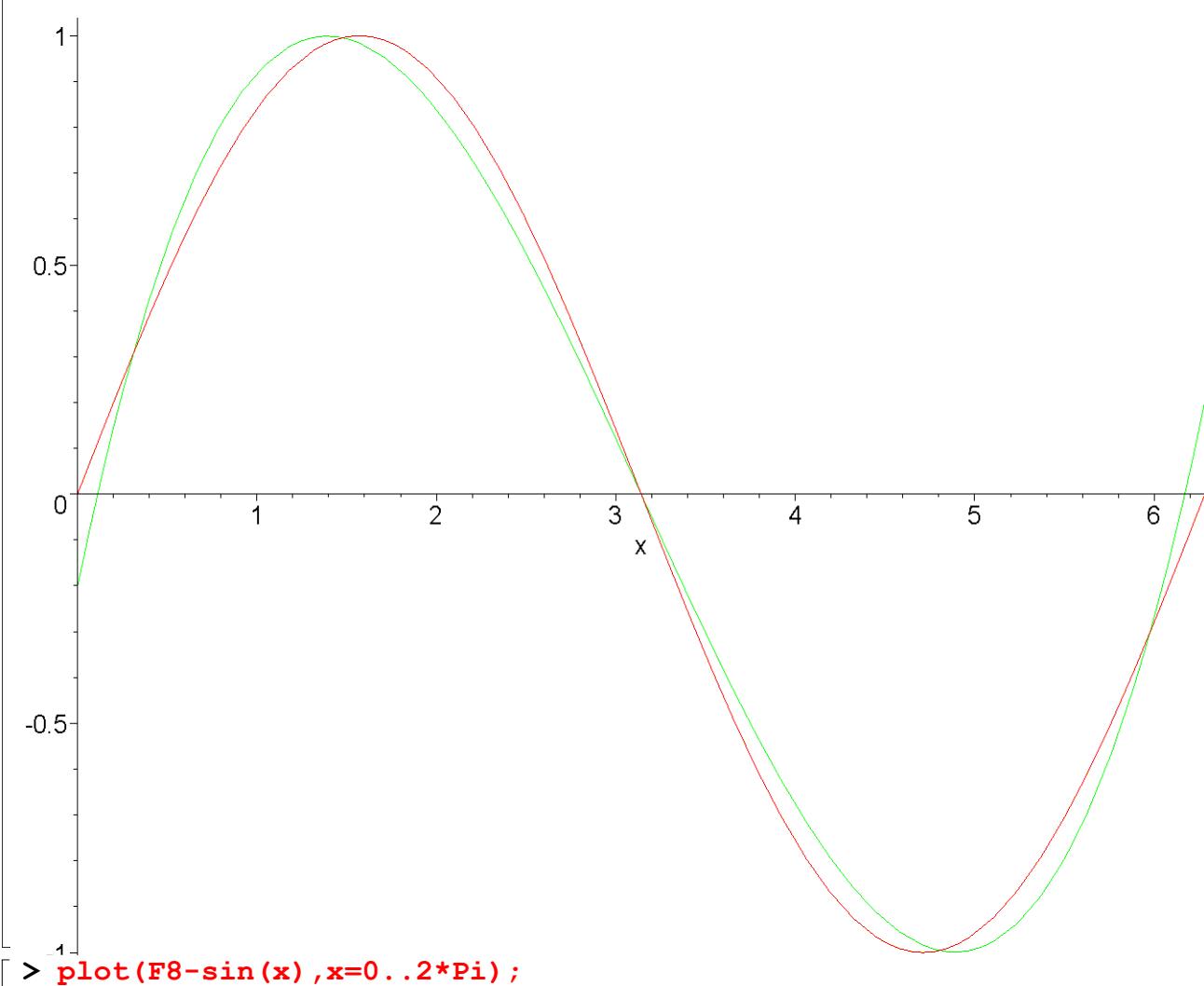
$$\begin{aligned}
F8 := & 9 \frac{30030 \pi^2 + 4 \pi^6 - 770 \pi^4 - 225225}{\pi^7} - 315 \frac{(2 \pi^6 - 561 \pi^4 + 23595 \pi^2 - 180180) x}{\pi^8} \\
& + \frac{3465}{2} \frac{(2 \pi^6 - 654 \pi^4 + 28665 \pi^2 - 221130) x^2}{\pi^9}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& -\frac{17325}{2} \frac{(-353 \pi^4 + \pi^6 + 15834 \pi^2 - 122850) x^3}{\pi^{10}} \\
& + \frac{45045}{8} \frac{(2 \pi^6 - 735 \pi^4 + 33390 \pi^2 - 259875) x^4}{\pi^{11}} \\
& - \frac{63063}{8} \frac{(17145 \pi^2 + \pi^6 - 375 \pi^4 - 133650) x^5}{\pi^{12}} \\
& + \frac{45045}{16} \frac{(\pi^6 - 378 \pi^4 + 17325 \pi^2 - 135135) x^6}{\pi^{13}} \\
& - \frac{6435}{16} \frac{(\pi^6 - 378 \pi^4 + 17325 \pi^2 - 135135) x^7}{\pi^{14}}
\end{aligned}$$

> **plot(F.N, x=0..2*Pi);**

> **plot([F8, F4], x=0..2*Pi);**

[>